

دبیرستان غیاثیه

تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۲/۰۱

کد اجرا:

زمان برگزاری: ۳۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: مطالعات هشتم تستی نیم سال دوم

۱- به ترتیب از کشورهای گروه هشت و از کشورهایی است که به آن‌ها لقب «ببرهای اقتصادی آسیا» داده‌اند.

- ① روسیه، بنگلادش ② کره جنوبی، بنگلادش ③ روسیه، سنگاپور ④ کره جنوبی، سنگاپور

۲- به ترتیب، از حیث تقدم و تأخر هر یک از رویدادهای زیر، کدام گزینه درست است؟

الف) آغاز حکومت خوارزمشاهیان تحت سلطه سلجوقیان

ب) لشکرکشی هلاکوخان به ایران

ج) مرگ چنگیزخان

د) به قدرت رسیدن تیمور در ماوراءالنهر

هـ) شروع یورش‌های تیمور به ایران

- ① ج - الف - ب - ه - د ② ج - الف - د - ب - ه ③ الف - ب - ج - ه - د ④ الف - ج - ب - د - ه

۳- به ترتیب سرداران در کدام منطقه از ایران حکومت تأسیس کردند و یورش‌های نیروهای تیمور از کدام سمت به ایران انجام شد؟

- ① سبزوار، شمال شرق ② حوالی زابل، شمال غرب ③ سبزوار، شمال غرب ④ حوالی زابل، شمال شرق

۴- قیام سرداران بود که با پایان یافت.

- ① پیش از حمله چنگیز - سرکوب هلاکوخان مغول ② همزمان با فروپاشی ایلخانان - یورش تیمور به ایران
③ پیش از حمله چنگیز - سرکوب ابوسعید مغول ④ همزمان با فروپاشی ایلخانان - سرکوب هلاکوخان مغول

۵- «ببرهای اقتصادی آسیا» لقب کدام کشورهاست؟

- ① کره جنوبی - چین - تایوان - ژاپن ② سنگاپور - تایلند - اندونزی - تایوان
③ کره جنوبی - تایوان - هنگ کنگ - سنگاپور ④ ژاپن - هنگ کنگ - سنگاپور - تایلند

۶- چه کسی از جانب شاهرخ بر یزد حکومت می‌کرد؟

- ① جلال‌الدین چخماق ② کمال‌الدین بهزاد ③ عظاملک جوینی ④ تیمور

۷- هریک از موارد زیر، مرتبط با کدام شاه ایلخانی است؟

الف) به پیشنهاد وزیرش خواجه رشیدالدین فضل‌الله، پایتخت خود را به سلطانیه منتقل کرد.

ب) به پیشنهاد خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی، اقدام به اصلاح امور مالی و قضایی کرد.

ج) در این دوران بناهای باشکوهی ساخته شد که این بناها از نظر عظمت و بلندی گنبدها و ایوان‌ها کم‌نظیر هستند.

- ① غازان‌خان - ابوسعید - سلطان محمد خدابنده ② غازان‌خان - اولجایتو - ابوسعید
③ سلطان محمد خدابنده - اولجایتو - غازان‌خان ④ سلطان محمد خدابنده - غازان‌خان - ابوسعید

۸- کدام گزینه از کارهای مهم هلاکوخان نبود؟

- ① تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی ② تأسیس حکومت ایلخانان ③ نابودی اسماعیلیان ایران ④ آغاز نبردهای طولانی مدت صلیبی

۹- کدام گزینه صحیح است؟

① آبراه‌های بسفر، دارداتل، باب‌المنذب و برینگ در جنوب غربی آسیا قرار دارند.

② دوسوم منابع گازی و یک سوم منابع شناخته شده نفتی جهان در جنوب غربی آسیا قرار دارد.

③ عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات، کشورهای صادرکننده نفت در منطقه جنوب غربی آسیا هستند.

④ هر سه گزینه صحیح است.

۱۰- مسجد جامع ورامین در زمان کدام حکمران ایلخانی ساخته شد؟

- ① ابوسعید ② غازان‌خان ③ اولجایتو ④ تیمور

۱۱- کدام شهر خاستگاه پیامبران بزرگ بوده است؟

- ① مکه ② مدینه ③ فلسطین ④ یثرب

۱۲- فاصله روی نقشه ۵۰ سانتی‌متر، مقیاس $\frac{1}{500,000}$ فاصله حقیقی چند کیلومتر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ① ۲۵۰
② ۲۵۰۰
③ ۵۰۰۰
④ ۲,۵۰۰,۰۰۰

۱۳- به ترتیب هر یک از گزاره‌های زیر با کدام حکومت در ارتباط است؟

الف) پایه‌های این حکومت چندان محکم نبود زیرا از یک سو، خلیفه عباسی فرمانروایی آنها را به رسمیت نمی‌شناخت و از سوی دیگر، تسلطی بر فرمانروایان محلی نداشتند.

ب) در آن زمان اصفهان که پایتخت این حکومت بود، به شهری آباد و بزرگ تبدیل شد.

پ) رابطه این حکومت با خلفای عباسی دوستانه بود و سلاطین این حکومت خود را مطیع و تابع خلافت عباسی می‌دانستند.

- ① سلجوقی - غزنوی - خوارزمشاهی ② خوارزمشاهی - غزنوی - سلجوقی ③ سلجوقی - خوارزمشاهی - غزنوی ④ خوارزمشاهی - سلجوقی - غزنوی

۱۴- کدام گزینه صحیح نیست؟

- ① شیوه زندگی مغولان کوچ‌نشین و دامداری بود و حکومت واحدی نداشتند.
② مغولان در سرزمین مغولستان، واقع در شمال چین و جنوب سیبری می‌زیستند.
③ مغولان هنگام هجوم به ایران دین واحدی نداشتند. عده‌ای به آیین گذشتگان خود اعتقاد داشتند و عده‌ای دیگر پیرو آیین بودایی و دین مسیحیت بودند.
④ مغولان با فتح سرزمین‌هایی در شرق چین به مرزهای ایران نزدیک شدند.

۱۵- شنب‌غازان در کدام شهر و با چند بنای مهم ساخته شد؟

- ① زنجان - ۱۳ ② تبریز - ۱۰ ③ زنجان - ۷ ④ تبریز - ۱۲

۱۶- فاصله روی نقشه ۲۰ سانتی‌متر است. با مقیاس نقشه نیز $\frac{1}{200,000}$ است. فاصله حقیقی چند کیلومتر بوده و در کدام گزینه آمده است؟

- ① ۴۰۰,۰۰۰ ② ۴۰۰ ③ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ④ ۴۰

۱۷- مردم شمال صحرای بزرگ آفریقا از چه نژادی هستند؟

- ① سیاه‌پوست ② سرخ‌پوست ③ سفیدپوست ④ زردپوست

۱۸- سلجوقیان چگونه توانستند امور نظامی و سیاسی را در اختیار بگیرند؟

- ① با حمایت عباسیان ② با سیاست وزیران ایرانی ③ با درایت سیاسی ④ با زور و شمشیر

۱۹- فاصله روی نقشه ۳۰ سانتی‌متر و مقیاس نقشه نیز $\frac{1}{400,000}$ است. فاصله حقیقی چند کیلومتر بوده و در کدام گزینه آمده است؟

- ① ۳۰۰۰۰ ② ۱۲۰۰۰ ③ ۱۲۰ ④ ۱۲۰۰۰۰۰

۲۰- فاصله روی نقشه ۵ سانتی‌متر، فاصله حقیقی ۲۰۰ متر، مقیاس چند است؟

- ① $\frac{1}{20,000}$ ② $\frac{1}{5000}$ ③ $\frac{1}{4000}$ ④ $\frac{1}{40}$

۲۱- کدام گزینه صحیح است؟

- ① در دوره آلبارسلان محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می‌کرد.
 ② طغرل سلجوقی در نبرد ملازگرد، امپراتور روم شرقی را شکست داد.
 ③ آلبارسلان توانست با راهنمایی وزیر خود، خواجه نظام‌الملک، رقیبان داخلی را سرکوب کند و بر قدرت و استحکام حکومت سلجوقی بیفزاید.
 ④ در زمان ملکشاه، نیشابور پایتخت سلجوقیان بود.

۲۲- در قرن‌های پنجم تا ششم هجری کدام زبان در ایران رواج پیدا کرد؟

- ① عربی ② مغولی ③ فارسی ④ ترکی

۲۳- نام چین‌خوردگی جوان و مرتفع آمریکای شمالی و ناهمواری‌های پیر و فرسایش‌یافته آمریکای جنوبی به ترتیب چیست؟

- ① راکی-آپالاش ② راکی-برزیل ③ آند-آپالاش ④ آند-برزیل

۲۴- تشکیلاتی که امور اداری، مالی، فرهنگی و مذهبی کشور در آنجا انجام می‌شود در دوران سلجوقی چه نام داشت؟

- ① وزارتخانه ② دیوان ③ نظامیه ④ دربار

۲۵- یورش‌های تیمور به ایران در چه قرن‌ی اتفاق افتاد؟

- ① پنجم ② هشتم ③ ششم ④ چهارم

۲۶- کدام مورد به دوران سلطنت آلبارسلان سلجوقی مربوط نمی‌شود؟

- ① براندازی حکومت شیعه‌مذهب آل‌بویه ② پیروزی در نبرد ملازگرد
 ③ لشکرکشی به ارمنستان و گرجستان ④ به اسارت گرفتن امپراتور روم شرقی

۲۷- در دوره تیموریان هنر و شکوفا شد و هنرمندان این رشته‌ها آثار ارزشمندی از خود به جای گذاشتند.

- ① نگارگری و خوشنویسی ② کاشی‌کاری و نگارگری ③ خوشنویسی و کاشی‌کاری ④ معماری و کاشی‌کاری

۲۸- زبان و دین مردم آمریکای شمالی و جنوبی به ترتیب چیست؟

- ① انگلیسی- کاتولیک، اسپانیایی- پروتستان ② انگلیسی- کاتولیک، پرتغالی- پروتستان
 ③ انگلیسی- پروتستان، اسپانیایی- ارتدوکس ④ انگلیسی- پروتستان، اسپانیایی- کاتولیک

۲۹- به ترتیب علت هریک از موارد زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

الف) آب‌وهوای قاره‌ای در مرکز و شرق اروپا

ب) وجود کوه‌های گنبدی‌شکل در شمال اروپا

- ① نزدیکی به قطب شمال - وجود جلگه‌های پهناور
 ② واقع شدن در سواحل مدیترانه - زمین‌لرزه و آتشفشان
 ③ عبور جریان دریایی آب گرم گلف استریم - شرایط نامساعد طبیعی
 ④ دوری از دریاها - فرسایش طولانی‌مدت

۳۰- چه کسی مانع نابودی کتابخانه قلعه الموت شد؟

- ① شمس‌الدین جوینی ② گوهرشاد ③ شاهرخ ④ عظاملک جوینی

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۳ روسیه و ژاپن از کشورهای گروه هشت هستند. چهار کشور کره جنوبی، تایوان، هنگ کنگ (بخشی از چین امروزی) و سنگاپور نیز «ببرهای اقتصادی آسیا» لقب گرفته‌اند.
- ۲ - گزینه ۴ ترتیب زمانی رویدادهای سؤال به این صورت می‌باشد:
- آغاز حکومت خوارزمشاهیان تحت سلطه سلجوقیان ← مرگ چنگیزخان ← لشکرکشی هلاکوخان به ایران ← به قدرت رسیدن تیمور در ماوراءالنهر ← شروع یورش‌های تیمور به ایران
- ۳ - گزینه ۱ حکومت سربداران از روستای باشتین در سبزوار آغاز شد. قیام‌کنندگان مدتی بعد در همین حوالی حکومت خود را تأسیس کردند؛ اما با یورش‌های نیروهای تیمور از شمال شرق، این حکومت از بین رفت.
- ۴ - گزینه ۲ همزمان با فروپاشی حکومت ایلخانان، بی‌عدالتی و مستماری حاکمان محلی خشم و نارضایتی مردم را برانگیخت و موجب بروز قیام‌های مردمی در گوشه و کنار ایران شد. یکی از مهم‌ترین این قیام‌ها، قیام سربداران بود که از روستای باشتین در سبزوار آغاز شد. حکومت سربداران پشتیبان مذهب شعبیه بود. این حکومت محلی پس از یورش تیمور به ایران از بین رفت.
- ۵ - گزینه ۳ به چهار کشور کره جنوبی، تایوان، هنگ‌کنگ و سنگاپور که توانسته‌اند صادرات را هدف اقتصادی خود قرار دهند و از این راه درآمد بسیار زیادی داشته باشند، «ببرهای اقتصادی آسیا» گفته می‌شود.
- ۶ - گزینه ۱ امیر جلال‌الدین چخماق که از جانب شاهرخ بر یزد حکومت می‌کرد با همکاری همسر خود فاطمه خاتون، مجموعه‌ای از بناهای با شکوه مانند تکیه، میدان، بازار، کاروانسرا، حمام، آب انبار، خانقاه و مسجد را در آن شهر ساخت.
- ۷ - گزینه ۴ الف) سلطان محمد خدابنده (ب) غازان خان (ج) ابوسعید
- ۸ - گزینه ۴ پس از مرگ چنگیز، حملات پراکنده مغولان به ایران ادامه داشت. تا این‌که هلاکوخان مغول (از نوادگان چنگیز) مأمور شد تا فتوحات مغولان را در ایران و دیگر بخش‌های جهان اسلام کامل کند. او، نخست اسماعیلیان ایران را از بین برد و قلعه‌های آنان را ویران کرد سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه در سال ششصد و پنجاه و شش قمری، خلافت عباسی را برانداخت. هلاکوخان پس از نابودی خلافت عباسی، حکومت ایلخانان را تأسیس کرد. او به همراه فرزندان و نوادگانش، حدود هشتاد سال بر ایران حکومت کردند. در زمان ایلخانان، ایران از نظر سیاسی یکپارچه و متحد شد و حکام و سرداران محلی تحت حاکمیت و سلطه مغولان قرار گرفتند. حکومت ایلخانان با سایر حکومت‌های مغولی در آسیا و دولت‌های اروپایی ارتباط برقرار کرد. اروپاییان هم پس از جنگ‌های صلیبی، بیش از گذشته علاقه‌مند بودند که با کشورهای مسلمان و آسیایی رابطه سیاسی و بازرگانی داشته باشند.
- ۹ - گزینه ۳
- تنگه‌های هرمز، بوسفور، داردانل و باب‌المندب در جنوب غربی آسیا قرار دارند.
- حدود دوسوم ذخایر شناخته‌شده نفت جهان و حدود یک‌سوم منابع گازی جهان در جنوب غربی آسیا قرار دارد.
- ۱۰ - گزینه ۱ مسجد جامع ورامین، در زمان ابوسعید ساخته شد.
- ۱۱ - گزینه ۳ شهر بیت‌المقدس برای پیروان سه دین بزرگ توحیدی (یهودیان، مسیحیان و مسلمانان) مقدس بوده، زیرا خاستگاه پیامبران بزرگ بوده است.
- ۱۲ - گزینه ۱

$$\text{مقیاس} = \frac{\text{فاصله دو نقطه روی نقشه}}{\text{فاصله همان دو نقطه روی زمین}}$$

$$\frac{1}{500,000} = \frac{50 \text{ cm}}{x = ? \text{ km}} \Rightarrow x = 25,000,000 \text{ cm} \xrightarrow{\text{یک کیلومتر} = 100,000 \text{ متری}} x = \frac{25,000,000}{100,000} = 250$$

۱۳ - گزینه ۴ تشریح تمامی عبارت‌ها:

الف) حکومت خوارزمشاهیان

ب) حکومت سلجوقی

پ) حکومت غزنوی

۱۴ - گزینه ۴ مغولان با فتح سرزمین‌هایی در غرب مغولستان، به مرزهای ایران نزدیک شدند.

۱۵ - گزینه ۴ در روزگار غازان خان و با تشویق خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی، سَنب (گنبد) غازان در تبریز با دوازده بنای مهم مانند بیمارستان، مسجد، کاخ، مدرسه، کتابخانه و ... بر پا شد.

۱۶ - گزینه ۴

$$\text{مقیاس دو نقطه روی نقشه} = \frac{\text{فاصله دو نقطه روی نقشه}}{\text{فاصله همان دو نقطه روی زمین}} \Rightarrow \frac{1}{200,000} = \frac{20}{x} = 40$$

۱۷ - گزینه ۳ مردم شمال صحرای بزرگ آفریقا که در مجاورت دریای مدیترانه زندگی می‌کنند و بخش کوچکی از جنوب قاره آفریقا، سفید پوست هستند.

۱۸ - گزینه ۴ سلجوقیان، مردمانی گله‌دار و بیابان‌گرد بودند که با زور شمشیر، امور سیاسی و نظامی را در اختیار گرفتند.

۱۹ - گزینه ۳

$$\frac{1}{400,000} = \frac{30}{x} = 120$$

۲۰ - گزینه ۳

$$\frac{5}{x} = 200 = \frac{1}{4000}$$

۲۱ - گزینه ۳ تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در دوره حکومت ملکشاه سلجوقی (فرزند آلبرسلان)، قلمرو سلجوقیان به اوج وسعت خود رسید و با زمان ساسانیان برابری می‌کرد.

گزینه «۲»: آلبرسلان سلجوقی در نبرد ملازگرد امپراتوری روم شرقی را شکست داد.

گزینه «۴»: در زمان ملکشاه، اصفهان پایتخت سلجوقیان بود.

۲۲ - گزینه ۴ در قرن های پنجم و ششم هجری، زبان ترکی که زبان فرمانروایان بود در ایران رواج پیدا کرد.

۲۳ - گزینه ۲ در آمریکای شمالی، رشته کوه‌های راکی (روشوز) چین خوردگی‌های جوان آمریکا را تشکیل می‌دهند.

در شرق آمریکای جنوبی، توده قدیمی برزیل قرار دارد. این توده‌ها ناهمواری‌های پیر و فرسایش‌یافته‌اند.

۲۴ - گزینه ۲ امور کشوری یعنی کارهای اداری، مالی، فرهنگی و مذهبی در تشکیلاتی که آنها را دیوان می‌نامیدند، انجام می‌شد.

۲۵ - گزینه ۲ در اواخر قرن هشتم هجری، بار دیگر سرزمین ما با یورش‌های وحشتناک اقوام بیابانگرد، از سمت شمال شرق روبه رو شد. این یورش‌ها را شخصی به نام تیمور فرماندهی می‌کرد.

۲۶ - گزینه ۱ طفل سلجوقی بود که پس از تسخیر مناطق مختلف ایران به بغداد رفت و حکومت آل‌بویه را برانداخت. جانشین او (آلبرسلان) به ارمنستان و گرجستان لشکرکشی کرد و در نبرد ملازگرد با رومیان جنگید و امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت.

۲۷ - گزینه ۱ در دوره تیموریان، هنر نگارگری (نقاشی) و خوشنویسی شکوفا شد و نگارگران و نقاشان آن زمان آثار هنری ارزشمندی از خود به‌جای گذاشتند.

۲۸ - گزینه ۴ زبان غالب مردم در آمریکای شمالی، انگلیسی است. در آمریکای مرکزی و جنوبی به سبب مهاجرت اسپانیایی‌ها و پرتغالی‌ها، زبان‌های اسپانیولی و پرتغالی غلبه دارد.

در آمریکای شمالی، مذهب پروتستان و در آمریکای لاتین، مذهب کاتولیک رواج بیشتری دارد.

۲۹ - گزینه ۴ الف) مرکز و شرق اروپا به دلیل دوری از دریاها آب‌وهوای قاره‌ای یا بَرّی دارد و میزان بارندگی در آنجا کم است.

ب) در مناطق شمالی اروپا، فرسایش طولانی‌مدت موجب شده است که کوه‌ها کم‌ارتفاع و قله‌ها گنبدی‌شکل باشند.

۳۰ - گزینه ۴ وقتی هلاکوخان به قلعه‌های اسماعیلیان حمله کرد، عظاملک جوینی مانع نابودی کتابخانه قلعه الموت شد.

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳	۶ - ۱	۱۱ - ۳	۱۶ - ۴	۲۱ - ۳	۲۶ - ۱
۲ - ۴	۷ - ۴	۱۲ - ۱	۱۷ - ۳	۲۲ - ۴	۲۷ - ۱
۳ - ۱	۸ - ۴	۱۳ - ۴	۱۸ - ۴	۲۳ - ۲	۲۸ - ۴
۴ - ۲	۹ - ۳	۱۴ - ۴	۱۹ - ۳	۲۴ - ۲	۲۹ - ۴
۵ - ۳	۱۰ - ۱	۱۵ - ۴	۲۰ - ۳	۲۵ - ۲	۳۰ - ۴

